

Armenia

راهنمای فارسی سفر به ارمنستان

ترجمه و جمع آوری مطالب: آژانس هواپیمایی سفری دیگر

راهنمای فارسی سفر به ارمنستان

ترجمه و جمع آوری مطالب: آژانس هواپیمایی سفری دیگر

www.safaridigar.com

”

سخن اول

شماره ای دیگر از مجموعه کتاب های راهنمای گردشگری سفری دیگر را تقدیم شما عزیزان می کنیم. ارمنستان کشوری کوهستانیست که در شمال فلات ایران، در غرب فلات ارمنستان و جنوب سلسله جبال قفقاز واقع شده است. آب و هوای بسیار مطبوعی دارد و هر ساله پذیرای بسیاری از توریست ها و جهانگردان از سراسر دنیا می باشد. امیدواریم این شماره نیز مورد توجه شما عزیزان قرار گیرد. لطفا انتقادات و پیشنهادات را از طریق آدرس پست الکترونیکی info@safaridigar.com با ما در میان گذاشته و ما را در بهبود کیفیت مجموعه های بعدی یاری فرمایید.

آرشیو کتاب های الکترونیکی سفری دیگر، از طریق لینک زیر قابل دریافت است.

safaridigar.com/download

با تشکر

آوانس مسافرتی سفری دیگر

“

فهرست مطالب

پیشنهاد می‌کنیم صفحات کتاب را به ترتیب مطالعه کنید. اما اگر به دنبال موضوع خاصی هستید، می‌توانید با کلیک بر روی هر یک از گزینه های زیر وارد صفحه مربوط به آن شوید. در بخش انتهایی همه صفحات بخش بازگشت به فهرست مطالب وجود دارد، که با کلیک بر روی آن به این صفحه باز خواهید گشت.

۱ - اطلاعات عمومی ارمنستان

نگاهی به ارمنستان

تاریخچه

جغرافیا

آب و هوا

اقتصاد

زبان

جمعیت

دین و مذهب

فرهنگ و مردم

شهر ها

جشن ها و تعطیلات رسمی

اعیاد ملی

روش های مختلف مسافرت به ارمنستان

مسافرت در داخل ارمنستان

جاذبه های گردشگری

خرید

نکات ایمنی مهم

غذا

۲ - شهر ایروان

نگاهی به ایروان

تاریخچه

جغرافیا

آب و هوا

وسایل نقلیه

جشنواره ها و رویداد ها

غذا

خرید

جاذبه های تفریحی و گردشگری

دیدنی های اطراف ایروان

۳ - بخش های دیگر

تماس با ما

ارمنستان

نگاهی به ارمنستان

کشور ارمنستان با 29800 کیلومتر مربع مساحت، در جنوب غربی منطقه قفقاز و با کمی فاصله از سواحل جنوب شرقی دریای سیاه واقع شده و همچون کمربندی بین مرزهای ایران از یک سو و جمهوریهای آذربایجان و گرجستان از سوی دیگر گسترده شده است.

این کشور از جنوب با ایران، از جنوب غربی با جمهوری نخجوان، از غرب با ترکیه و از شمال با گرجستان و از شرق با جمهوری آذربایجان مرز مشترک دارد. کشور ارمنستان کوهستانی است که در شمال فلات ایران، در غرب فلات ارمنستان و جنوب سلسله جبال قفقاز واقع شده است. ارتفاع میانگین کشور ارمنستان از سطح دریا 1800 متر است و تنها 10 درصد شهرهای ارمنستان کمتر از 1000 متر ارتفاع دارند. بلندترین قله ارمنستان آراگاتس (Aragatz) است که در شمال غرب این جمهوری واقع است و 4090 متر ارتفاع دارد.

نام بومی این کشور در زبان ارمنی هایک می باشد که در سده های میانی با افزودن پسوند فارسی ستان (به معنای سرزمین) به هایاستان تغییر یافت. این نام به طور سنتی از نام هایک، بنیانگذار افسانه ای ملت ارمنی و نتیجه نوح پیامبر، گرفته شده است که بر اساس نوشته موسی خورنی، تاریخ نویس ارمنی، در سال ۲۴۹۲ قبل از میلاد بل پادشاه بابل را شکست داد و ملت ارمنی را در منطقه آراتات بنیان گذاشت. زبان ارمنی، زبان رسمی کشور ارمنستان است. ارمنیان از دیدگاه نژادی آمیزه ای از مردمان قفقازی هوری و اورارتویی با مردمان هندواروپایی هستند. هوریان و اورارتوییان خویشاوند گرجیها و چچنهای امروزی بودند. اما فریژیهای تراکی، زبان هندواروپایی ارمنی را با خود به قفقاز آوردند. امروزه شمار ارمنی زبانان جهان پیرامون هشت تا ده میلیون نفر است. جمعیت خود جمهوری ارمنستان سه و نیم میلیون است. یکی از کشورهایی که جمعیت قابل توجهی از ارمنیان را در جهان داراست ایران است، با جمعیتی معادل صد تا دویست هزار نفر ارمنی (پس از انقلاب اسلامی تعداد زیادی از ارمنیان، کشور را ترک کردند). سایر کشورهایی که جمعیت قابل توجه ارمنی تبار دارند عبارتند از: ایالات متحده آمریکا (یک و نیم میلیون)، روسیه (یک میلیون و دویست هزار)، فرانسه (نیم میلیون)، لبنان (دویست هزار) و سوریه (صد هزار). شمار دیگری نیز در بسیاری کشورها و مناطق جهان از جمله در جمهوری خودخوانده قره باغ زندگی می کنند. ارمنیان خود برای زبانشان نام های هاین و آشخاری را بکار می برند. البته نام آشخاری بیشتر از سوی ادیبان بکار می رود.

تاریخچه

ارمنستان پیش از سال ۱۴۵۴ یک پادشاهی توانگر با فرهنگی پرمایه بود که در برهه ای از زمان همه سرزمینهای میان دریای سیاه و خزر را در بر می گرفت. ارمنستان در طول تاریخ خود محل نبرد جهانگشایان و آوردگاه امپراتوری های رقیب متعددی بوده است. از ۲۷۰۰ سال پیش تاکنون این منطقه به تصرف امپراتوری ایران، اسکندر، روم، بیزانس، خلافت اسلامی اعراب، مغولان، تاتارها، عثمانی ها و روس ها درآمده است. در طول این مدت پادشاهی های مختلف ارمنستان موفق شدند تا حدود ۱۷۰۰ سال بر این سرزمین حکومت کنند. مدت های زیادی جزئی از ایران بوده است و فرهنگ آن از ایران تاثیر زیادی پذیرفته است. پس از سرنگونی پادشاهی ارمنستان در سال ۴۲۸ میلادی، این منطقه از نو بخشی از ایران شد. در دورانی از حکومت ایران، بخش مرکزی ارمنستان کنونی جزئی از خانات ایروان بود. در دوران صفویه ارمنستان شاهد رقابت و جنگ های دو امپراتوری صفویه و عثمانی بود و ایروان چندین بار به تصرف قوای عثمانی درآمد. بر اساس پیمان زهاب در سال ۱۶۳۹ میلادی ارمنستان شرقی که شامل ایروان هم می شد تحت نفوذ صفویه و ارمنستان غربی (مناطق شمال شرقی ترکیه امروزی به مرکزیت شهرهای ارزروم، سیواس و وان) تحت تصرف عثمانی درآمد. در جنگ های ایران قاجاری و روسیه تزاری بر سر قفقاز منطقه سیونیک واقع در جنوب ارمنستان کنونی به تصرف روسیه درآمد و بر اساس پیمان گلستان ایران ادعای خود در باب گرجستان که بخش شمالی ارمنستان فعلی را در اختیار داشت، پس گرفت. در دور دوم جنگ های ایران و روسیه تزاری در سال ۱۲۰۶ هجری خورشیدی (۱۸۲۷ میلادی) که زمان فتحعلی شاه قاجار رخ داد، سپاه ایران به فرماندهی عباس میرزا از ارتش روسیه به فرماندهی پاسکویچ شکست خورد. سپس در پی پیمان نامه ترکمانچای، ارمنستان رسماً از ایران جدا شد و به خاک روسیه پیوست.

از سال ۱۹۲۰ تا زمان فروپاشی شوروی، ارمنستان تحت عنوان جمهوری سوسیالیستی ارمنستان شوروی، یکی از ۱۵ جمهوری تشکیل دهنده اتحاد جماهیر شوروی بود. ارمنستان در شهریور ۱۳۷۰ از اتحاد جماهیر شوروی استقلال یافت. پاکستان تنها کشوری است که این کشور را بدلیل اشغال اراضی جمهوری آذربایجان به رسمیت نشناخته است. ارمنستان روابط گرمی با ایران دارد. بسته بودن مرزهای این کشور با جمهوری آذربایجان و ترکیه و بی طرفی ایران در جنگ قره باغ از دلایل توسعه روابط دو کشور است.

ارمنستان در قفقاز جنوبی (ماورای قفقاز) در میان دریای سیاه و دریای خزر قرار دارد که مرز میان آسیا و اروپا محسوب می‌شود. همسایگان ارمنستان در غرب ترکیه، در شمال گرجستان، در شرق جمهوری آذربایجان، و در جنوب ایران و جمهوری خودگردان نخجوان (جزئی از جمهوری آذربایجان) می‌باشند.

ارمنستان کشوری کوهستانی و پرباران است و نیز یک کشور محاط در خشکی است. بزرگ‌ترین دریاچه این کشور دریاچه سوان است که آب شیرین دارد و پهنه نسبتاً بزرگی از بخش میانی کشور را پوشانده است. پهناوری ارمنستان ۲۹,۸۰۰ کیلومتر مربع (۱۱۴۲ م در جهان) است و حدود ۳,۲۰۰,۰۰۰ تن جمعیت دارد. مردم ارمنی پیرو آیین مسیحیت هستند.

مهمترین دریاچه ارمنستان دریاچه سوان (Sevan)، در شرق این کشور واقع شده است و نقش بسیار چشمگیری در اکوسیستم منطقه ایفا می‌کند و چون در ارتفاع ۱۹۲۴ متری از سطح دریا قرار گرفته است، یکی از مرتفع‌ترین دریاچه‌های آب شیرین بزرگ جهان است.

با توجه به کوهستانی بودن این کشور رودهای ارمنستان اکثراً کوتاه و دارای جریان بسیار سریع هستند. اکثر رودهای ارمنستان از طریق رود ارس یا رودهای کورا یا آخوریان به دریای خزر سرازیر می‌شوند. رودهای این کشور اگر چه می‌توانند به عنوان منبع خوبی برای تامین انرژی الکتریسته و آب مصرفی کشور به کار روند، ولی به واسطه وجود آبشارها، سرعت زیاد آب جاری و پهنای کم آن‌ها قابلیت کشتیرانی ندارند.

- کوه‌ها

فلات ارمنستان سرزمین بلندی است که قسمتی از شرق ترکیه، جنوب گرجستان، جنوب غربی جمهوری آذربایجان، و تمامی اراضی جمهوری ارمنستان را در برمی‌گیرد. مساحت تقریبی این فلات ۴۰۰ هزار کیلومتر مربع است. سطح آن را فلات توف و گدازه نوزیستی (قره‌باغ)، چاله‌های زمین‌ساختی (آزارات) و رشته‌کوه‌های چین‌خورده (زنگه‌زور، دره له‌یز) و کوه‌های آتش‌فشانی (جاواختی، آرسیان) تشکیل می‌دهد. این فلات دارای تعدادی کوه آتش‌فشانی است (آزارات بزرگ به ارتفاع ۵۱۶۵ متر، سبجان ۴۴۳۴ متر، آراگاتس ۴۰۹۰ متر). فلات ارمنستان از خاک‌های بلوطی روشن، زرد و بلوطی پررنگ پوشیده شده است و در این فلات مواد معدنی ارزشمندی از جمله کرومیت، آلونیت، طلا، مس، سیانور، منگنز، فلزات پلی متال، نمک سنگ و تعدادی دیگر، وجود دارد.

- آب و هوا

اقلیم فلات ارمنستان قاره‌ای نیمه‌مداری است. میانگین دمای آن در ژانویه بین ۳- تا ۱۵- درجه سانتی‌گراد و در ژوئن بین ۱۵ تا ۲۰ درجه و در چاله‌ها تا ۲۵ درجه سانتی‌گراد است. میانگین بارندگی سالانه آن ۳۰۰ تا ۸۰۰ میلی متر است که در چاله‌ها از ۱۵۰ تا ۳۰۰ میلی‌متر در سال در نوسان است.

- رودها و دریاچه‌ها

سرچشمه رودهای ارس، گر، زاب بزرگ (شاخه چپ رودخانه دجله) و فرات در فلات ارمنستان قرار دارد. دریاچه‌های مهم فلات ارمنستان عبارتند از: سوان و وان.

دریاچه سوان در شرق این کشور واقع شده است و نقش بسیار چشمگیری در اکوسیستم منطقه ایفا می‌کند و چون در ارتفاع ۱۹۲۴ متری از سطح دریا قرار گرفته است، یکی از مرتفع‌ترین دریاچه‌های آب شیرین بزرگ جهان است.

- پوشش گیاهی و محیط زیست

پوشش گیاهی در چاله‌ها، گیاهان بیابانی خشک و نیمه‌بیابانی کوهستانی و در امتداد رودها، چمنزارها و بیشه‌زارهاست. اراضی واحدهای پرجمعیت، آبیاری می‌شود. در دامنه‌های مرطوب کوه‌ها، در ارتفاع ۸۰۰ تا ۱۴۰۰ متری، دشت‌های کوهی و در ارتفاع ۱۰۰۰ تا ۲۳۰۰ متری، جنگل‌های بلوط و کاج، چشم‌انداز غالب را شکل می‌دهد. قله‌های آزارات بزرگ و سبجان، از برف‌های دائمی و یخچال‌های طبیعی پوشیده شده است. از جانوران این فلات می‌توان از جوندگان و خزندگان، آهو، بز کوهی، قوچ و میش وحشی، خرس، ببر (انقراض در اوایل قرن بیستم) و کفتار راه‌راه نام برد.

آب و هوا

آب و هوای ارمنستان معتدل و در زمستان بسیار سرد می‌باشد. آب و هوای این کشور به غیر از مناطق کوهستانی آب و هوایی بسیار معتدل و مناسب دارد که همین مزیت ارمنستان را به کشوری توریستی تبدیل کرده است. تابستان‌های ارمنستان دارای آب و هوایی بسیار خوب است که به ۲۵ درجه سانتیگراد می‌رسد. این دما در نواحی کوهستانی آزارات به حدود ۴۰ درجه سانتیگراد می‌رسد. ارمنستان به عنوان کشوری آفتابی شناخته شده است. زمستان در ارمنستان به مراتب سرد و برفی است. دمای هوا در زمستان حتی از دمای انجماد نیز پایین‌تر است. آب و هوای پاییزی در ارمنستان طولانی است و به حیات رنگارنگ گیاهان شهرت دارد، در حالی که بهار کوتاه است.

اقتصاد

اقتصاد ارمنستان تا اندازه زیادی به سرمایه‌گذاری و یشتیبانی ارمنیان خارج از کشور وابسته است. پیش از استقلال، اقتصاد ارمنستان بیشتر بر پایه صنایع شیمیایی، الکترونیک، ماشین‌آلات، فراوری خوراک، لاستیک‌سازی و بافندگی بنا شده بود و برای مواد اولیه صنایع خود وابستگی زیادی به دیگر جمهوری‌های شوروی و خارج از کشور داشت.

ارمنستان در فاصله گرفتن از نظام اقتصادی کمونیستی و حرکت به سمت اقتصاد سرمایه‌داری گام‌های مهمی را در آزادسازی اقتصادی برداشته‌است اما محدودیت‌هایی همچون وابستگی انرژی به خارج از جمله روسیه و ایران، فقر منابع، محصور بودن در خشکی و تنش‌های این کشور با دو همسایه شرقی و غربی (آذربایجان و ترکیه)، توان مانور این کشور را جهت مشارکت در سرمایه‌گذاری‌های منطقه‌ای و همچنین فضای تنفسی این کشور را شدیداً کاهش داده‌است.

ساختار اقتصادی جمهوری ارمنستان در جریان جنگ شش ساله در قره‌باغ آسیب فراوانی دیده است. اما، هفت سال پس از پایان جنگ بسیاری از مردم ارمنستان از وجود مافیای اقتصادی در کشورشان شکایت دارند. مافیایی که به باور آنها کمک‌های جهانی را به سمت خود کشیده و از بخش عادلانه و برابر آن در جامعه جلوگیری می‌کند. در سالیان اخیر از «فساد مالی» به عنوان بزرگ‌ترین چالش ارمنستان در راه پیشرفت نام برده می‌شود.

اقتصاد ارمنستان تحت تاثیر بحران مالی جهانی آسیب‌های فراوانی دیده است. یکی از نمودهای این بحران به صورت ورشکستگی‌های مالی است. برای نمونه شرکت هواپیمایی ملی ارمنستان، آرم‌اویا (Armavia)، در ماه فروردین ۱۳۹۲ اعلام ورشکستگی نموده و فعالیتش را متوقف کرد. "این شرکت در بیانیه‌ای، ناتوانی در پرداخت بدهی‌ها را دلیل ورشکستگی خود اعلام کرده و گفته است که این وضعیت ناشی از تأثیرات بحران مالی جهانی بوده است."

زبان

زبان ارمنی، زبان رسمی کشور ارمنستان است. زبان ارمنی، زبانی کاملاً هندواروپایی است. امروزه شمار ارمنی زبانان جهان پیرامون هشت تا ده میلیون نفر است. جمعیت خود جمهوری ارمنستان سه و نیم میلیون است. یعنی بیش از نیمی از ارمنیان، بیرون از سرزمین اجدادی خود به سر می‌برند. یکی از کشورهایی که جمعیت قابل توجهی از ارمنیان را در جهان داراست، ایران است با سیصد هزار نفر ارمنی. زبان روسی نیز در این کشور رواج دارد.

جمعیت

هواکنون جمعیت کشور ارمنستان 3.2 میلیون نفر است که یک سوم آن یعنی نزدیک به 1 میلیون نفر از آن‌ها در ایروان ساکن هستند. شمار کل جمعیت ارمنیان جهان نزدیک به 9 میلیون نفر است که از این تعداد 5.7 میلیون نفر خارج از جمهوری ارمنستان امروزی زندگی می‌کنند. از این نظر ارمنیان در شمار ملت‌هایی قرار می‌گیرند که بیشتر از نیمی از آنان خارج از سرزمین مادری زندگی می‌کنند. از نظر ترکیب قومی ارمنستان جمعیت یکپارچه دارد و بیش از 93 درصد از جمعیت این جمهوری را ارمنیان تشکیل می‌دهند.

دین و مذهب

اکثریت قریب به اتفاق مردم ارمنستان پیرو کلیسای حواری ارمنی هستند که نزد ایرانیان با نام کلیسای گریگوری شناخته می‌شود و کلیسای ملی ارمنه محسوب می‌شود. کلیسای حواری ارمنی از اولین کلیساهای دنیای مسیحیت است و جزو کلیسای ارتدوکس شرقی به شمار می‌رود. ارمنیان پیش از گرویدن به دین مسیحیت بت پرست بوده و بت‌های بی شماری از جمله آن‌ها را می‌پرستیدند. پس از ظهور مسیحیت و از قرن اول میلادی نخستین پیام‌آوران مسیحیت وارد ارمنستان شده و به تبلیغ این دین پرداختند. اولین مبلغان مسیحی در ارمنستان تادئوس (Thaddeus) و بارتولومئوس (Bartholomew) از حواریون عیسی مسیح بودند. این افراد به دست حکام بت پرست ارمنستان کشته شدند و بعدها در مقتل آن‌ها کلیساهایی ساخته شد. کلیسای تادئوس یا طاطاوس مقدس یا قره کلیسا واقع در شمال غرب شهر ماکو در ایران، محل شهادت تادئوس می‌باشد. با این‌که از همان ابتدا و به ویژه آغاز قرن دوم میلادی به بعد عده‌ای از مردم ارمنستان به دین مسیحیت گرویدند، ولیکن تا پایان قرن سوم میلادی بت پرستی همچنان اصلی‌ترین مذهب حاکم بر ارمنستان بود. در واقع مقدر بود که مسیحی کردن ارمنستان توسط گریگور مقدس صورت گیرد. گریگور (Gregory) منسوب به خانواده اشکانیان و بنا به روایتی پسر همان مردی بود که به تحریک شاهان ساسانی، خسرو اول پادشاه ارمنستان را کشته بود. گریگور و همه افراد خانواده اش در شهر کاپادوکیه (Cappadocia) واقع در شرق آسیای صغیر مقیم شدند و در آن جا بود که گریگور با آموزه‌های مسیحی آشنا گردید و مسیحی شد. اولین کلیسای ارمنی توسط گریگور، ملقب به گریگور روشنگر (Gregory the Illuminator) در شهر واغارشاپات (اجمیادزین کنونی) و در سال 303 میلادی ساخته شد و پس از گذشت بیش از 1700 سال این مکان کماکان مقر اصلی کلیسای ارمنی است.

فرهنگ مردم

ارمنستان پیش از سال ۱۴۵۴ یک پادشاهی توانگر با فرهنگی پرمایه بود که در برهه‌ای از زمان همه سرزمین‌های میان دریای سیاه و خزر را در بر می‌گرفت. در سال ۳۰۱، ارمنستان نخستین کشوری بود که مسیحیت را دین رسمی کشور برگزید. پس از سرنگونی پادشاهی ارمنستان در سال ۴۲۸ میلادی، این منطقه از نو بخشی از ایران شد. ارمنستان مدت‌های زیادی جزئی از ایران بوده است و فرهنگ آن از ایران تأثیر زیادی پذیرفته است.

لباس مردان آن‌ها ما بین لباس سنتی مردان ساکن خطه شمال ایران و لباس مردان گرجی بوده است و نشان از سال‌های نفوذ فرهنگ ایرانی در منطقه قفقاز دارد. لباس زنان ارمنی که تحت عنوان داراز شناخته می‌شود نیز شبیه لباس‌های زنان سایر ملل ساکن در منطقه است و شامل لباس بلند و زردوزی شده و روسری به رنگ‌های شاد می‌باشد.

شهرهای ارمنستان

پایتخت ارمنستان شهر ایروان (Yerevan) است که بیش از یک سوم کل جمعیت کشور را تشکیل می‌دهد.

از دیگر شهرهای مهم ارمنستان شهرهای گیومری (Gyumri)، آبویان (Abovian)، وانادزور (Vanadzor)، اجمیادزین (Ejmiadzin)، آشتاراک (Ashtarak)، کاپان (Kapan)، گوریس (Goris)، آپاران (Aparan)، آرتاشات (Artashat)، هرازدان (Hrazdan)، ایچوان (Ijevan)، آماسیا (Amasia)، مارالیک (Maralik)، مارتونی (Martuni)، ماسیس (Masis)، الاوردی (Alaverdi)، و وادنیس (Vardenis) را می‌توان نام برد.

چشن ها و تعطیلات رسمی

تا قبل از ورود مسیحیت به ارمنستان، ارمنه دارای اعیاد مختلفی بودند که مهمترین آن عید آغاز سال باستانی بود که ناواسارت نام داشت. اعیاد دیگری نیز در این زمان مرسوم بود که عمدتاً به پرستش الهه‌ها و بت‌ها اختصاص داشت و از معروفترین آن‌ها می‌توان به وارتاوار اشاره کرد که در اوایل تابستان برگزار می‌گردید و با وجود گذشت قرن‌ها و گرویدن ارمنه به دین مسیح هنوز در میان این ملت رواج دارد و ارمنه این عید را با پاشیدن آب به روی یکدیگر گرامی می‌دارند. با ورود مسیحیت به ارمنستان اعیاد دینی جانشین اعیاد قبلی شدند. مهمترین عید ارمنه همچون سایر مسیحیان جهان عید کریسمس یا تولد حضرت مسیح است که ارمنه آن را در 6 ژانویه برگزار می‌کنند؛ در حالی که سایر مسیحیان آن را در روز 25 دسامبر برگزار می‌کنند و از این نظر میان کلیسای ارمنی و سایر کلیساهای اختلاف نظر وجود دارد.

دومین عید مهم مسیحی که نزد ارمنه بسیار مهم می‌باشد، عید پاک است که سالروز رستاخیز حضرت مسیح بوده و طبق تقویم خاصی در اولین ماه بهار برگزار می‌شود.

از اعیاد دیگر می‌توان از هامیار تسوم نام برد که سال روز عروج مسیح (ع) به آسمان‌ها است.

اعیاد ملی

عید وارتاناک و عید روز فرهنگ از مهم‌ترین آن‌هاست. عید وارتاناک سالروز قیام ملی ارمنه به رهبری وارتان مامیکونیان و عید فرهنگ گرامی داشت سالروز ابداع الفبا و خط ارمنی توسط مسروب ماشتوس می‌باشد.

از دیگر اعیاد ملی ارمنستان در حال حاضر می‌توان به گرامیداشت روز 25 سپتامبر که روز ملی ارمنستان می‌باشد اشاره کرد. در این روز مردم ارمنستان با شرکت در انتخاباتی به یاد ماندنی رای به استقلال ارمنستان از اتحاد جماهیر شوروی دادند.

روز مهم دیگر در میان ارمنه 28 ماه مه می‌باشد، در چنین روزی در 1918 ارمنه پس از قرن‌ها توانستند استقلال خود را باز یابند، استقلالی که چندان دوام نداشت.

روش های مختلف مسافرت به ارمنستان

تقریباً همه گردشگران از طریق خطوط هوایی و تعداد اندکی نیز از مرز های گرجستان و ایران وارد ارمنستان می شوند. گردشگران ایرانی که قصد ورود به ارمنستان از راه هوایی را دارند، می توانند در فرودگاه ایروان بدون هیچ مشکلی ویزا دریافت کنند. برای اخذ ویزا نیاز به اصل پاسپورت و مبلغ ۱۰ دلار دارید. روش دیگر ویزای الکترونیک (e-Visa) می باشد که کمی گرانتر اما مطمئن تر و صدور آن سریع تر می باشد. گردشگرانی که قصد ورود به ارمنستان از راه زمینی را دارند باید ویزای خود را در سفارت تهران یا مرز نوردوز تهیه کنند. لازم به ذکر است که صدور ویزا در نوردوز بیشتر طول می کشد. مزیت ورود به ارمنستان از راه زمینی، چشم انداز های بسیار زیبای آن می باشد.

فرودگاه بین المللی زوارتنوتس (EVN) که در ۱۰ کیلومتری غرب ایروان واقع است، مهمترین و بزرگترین فرودگاه ارمنستان می باشد. خط هوایی ملی ارمنستان آرمافیا می باشد.

از ترمینال غرب (آزادی) واقع در تهران می توان هر روز بلیط اتوبوس به ایروان را تهیه کرد.

مسافرت در داخل ارمنستان

یکی از بهترین روش های سفر در داخل ارمنستان استفاده از تورهای یک روزه است که قیمت های آن از مبلغ های بسیار پایین شروع می شوند و این امکان را به شما می دهند که بتوانید از بهترین جاذبه های گردشگری کشور بازدید کنید. شبکه راه آهن ارمنستان بسیار قدیمی و فرسوده می باشد. شما می توانید با قطار به گیومری و یا کنار دریاچه سوان بروید.

جاذبه های گردشگری

مهمترین شهرهای ارمنستان ایروان، گیومری و وانادزور و دلیجان می باشند. کلیسای جامع اچمیاتسین و سایت باستان شناسی زوارتنوتس، صومعه هقیات و ساناهین و صومعه گنارد و دره آرات مهمترین جاذبه های فرهنگی ارمنستان می باشند که هر سه در فهرست میراث جهانی یونسکو ثبت شده اند. دیگر جاذبه های گردشگری ارمنستان شامل کاسکاد (هزار پله)، تالار ملی اپرا و باله الکساندر اسپندیاریان، میدان هراپاراک (جمهوری)، قلعه اربونی، صومعه ساغموسا-وانک، صومعه نوروانک، گارنی، کلیسای خورویراپ، گالری ملی ارمنستان، منطقه گردشگری و چشمه معدنی جرموک، دره گل ها، دریاچه سوان و خانه موزه سرگنی پاراجانف می شود.

از فعالیت های تفریحی رایج در ارمنستان می توان به کوه نوردی، صخره نوردی، کمپینگ، اسکی، موج سواری با تخته و بادبان و آفتاب گرفتن اشاره کرد.

خرید

شاید بخواهید در طی سفر به ارمنستان قدری هم خرید بنمایید. فرش، میوه و صنایع دستی از مهمترین سوغاتی های ارمنستان می باشند. پول رایج ارمنستان درام می باشد، بعضی از فروشگاه ها دلار نیز قبول می کنند. دستگاه های خودپرداز در همه جای شهر های بزرگ وجود دارند. کارت های اعتباری هنوز در ارمنستان رایج نیستند. هر دلار آمریکا حدود ۴۰۰ درام ارمنستان می شود. فرش های ارمنستان برای فروش فروشگاه ها و رستوران ها همه روزه و مراکز اداری از دوشنبه تا شنبه باز فعال هستند. فروشگاه ها در صبح زود باز نیستند. اکثر قیمت ها شامل مالیات نیز می شوند (غیر از بعضی هتل ها). چانه زنی زیاد رایج نیست اما در صورتی که جنس گران قیمت یا در حجم زیاد بخرید می توانید تخفیف بگیرید. انعام خصوصاً در کافه و رستوران ها بسیار رایج است. بسیاری از ارمنی ها قیمت را به نفع خود رند می کنند.

ورنیسیج بازاری است که در فضای باز در کنار میدان جمهوری هر شنبه برپا می شوند و اجناس، سوغات و صنایع دستی مناسبی برای خرید گردشگران دارد. بازار سرپوشیده در خیابان ماشتوتس میوه و سبزیجات تازه همچنین میوه خشک برای فروش دارد.

خوروات (کباب) گوشت خوک، گاو، بره و مرغ در ارمنستان بسیار رایج است که توسط پیاز و فلفل های ارمنی به آن طعم داده می شود. در کنار خوروات گوجه فرنگی، بادمجان و فلفل شیرین سرو می شود. بورشت یک نوع سوپ سبزی می باشد که چغندر از ترکیبات اصلی آن می باشد. دلمه (برگ کلم، فلفل و یادنجان پیچیده شده در برگ مو) نیز از غذاهای لذیذ ارمنی می باشد.

تن (دوغ)، جرموک (آب معدنی)، بالی هیوت (آب گیلان)، قهوه ارمنی و چای های گیاهی از معروف ترین نوشیدنی های ارمنی می باشند.

شما در مسافرخانه های ارمنستان می توانید فرهنگ ارمنی را تجربه کنید. در مناطق دور افتاده و روستاها اگر زبان روسی یا ارمنی بلد نباشید با مشکل مواجه خواهید شد. پس بهتر است یک واژه نامه زبان ارمنی همراه خود داشته باشید. در اطراف دریاچه سوان و لری مارز شمالی (۵۰ کیلومتری مرز گرجستان) می توانید هتل های خوبی پیدا کنید و قیمت های معقولی پیدا کنید. تاوش مارز یکی از بهترین مقاصد گردشگری ارمنستان در فصل تابستان می باشد. دلیجان آسایشگاه های معروفی دارد که به دوره شوروی برمی گردد. شما می توانید با مبلغ اندکی یک اتاق زیبا برای یک خانواده به همراه غذا و حتی یک خودرو برای بازدید از جاذبه های اطراف اجاره کنید.

نکات ایمنی مهم به هنگام مسافرت به ارمنستان

گردشگرانی که قصد سفر به ارمنستان را دارند بهتر است نکات ایمنی زیر را رعایت فرمایند:

- به طور کلی ایروان شهر امنی می باشد. اما بهتر است هنگام پیاده روی در شب، مواظب دزد ها و جیب برها باشید.

- مقابل دستگاه های خود پرداز کلاهبرداری وجود دارند که کارت های اعتباری تقلبی می فروشند.

- بهتر است زنان شب ها به تنهایی از جایی بازدید نکنند.

- با رانندگانی که در فرودگاه به شما می گویند که تاکسی مخصوص فرودگاه هستند، اعتماد نکنید، زیرا اکثر آنها دو تا سه برابر تاکسی های عادی از شما پول می گیرند.

- غذاهای ارمنی اغلب بهداشتی و سالم می باشند، اما ارمنی ها عادت دارند که غذای زیادی به شما تعارف کنند، زیاده روی نکنید.

- آب شیرهای لوله کشی سالم می باشند، زیرا مستقیم از کوه ها سرچشمه می گیرند. آب های معدنی در بطری نیز موجود می باشد.

- سیگار کشیدن در مکان های عمومی ممنوع می باشد. با وجود این، تعداد سیگاری های ارمنستان از کلیه کشورهای اروپای بالاتر است. در کافه های سرباز اگر زیر سیگاری دیدید، می توانید سیگار بکشید.

- فرهنگ ارمنی های بسیار شبیه اروپایی ها می باشد.

- سعی کنید راجع به مسائل فرهنگی و سیاسی آذربایجان و ناگورنو-قره باغ صحبت نکنید، زیرا ارمنی های بسیار نسبت به این موضوع حساس می باشند.

- موضوع نسل کشی ارمنی های نیز از مسائل حساس برای ارمنی های می باشد.

- هنگام ورود به کلیساها، لباس های مرتب و پوشیده بپوشید و به آرامی صحبت کنید.

به خاطر داشته باشید که سفر به ارمنستان می تواند تجربه ای به یاد ماندنی و شیرین در زندگیتان باشد. توصیه می کنیم که پیش از سفر، بیشتر درباره این مقصد مسافرت تان مطالعه نمایید تا با آگاهی بیشتری برنامه ریزی تان را به انجام برسانید.

غذاهای ایرانی روی عادات غذایی بسیاری از مردم جهان از جمله مردم ارمنستان تاثیر زیادی گذاشته است. غذاهای کاملاً ایرانی از جمله سبزی پلو با ماهی، خورشید بادنجان، کوکو سبزی، کنتل، آبگوشت و انواع آش در فهرست غذاهای رستوران های ارمنستان به چشم می خورد. آشپزی یکی از این رستوران ها در این باره گفت: شکی نیست که آشپزی ایرانی تاثیر خود را بر بخش های اعظمی از جهان گذاشته است.

آبگوشت که از غذاهای کهن ایرانیان است به غذای ملی ارمنی ها تبدیل شده است. یک سرآشپز ارمنی با بیان اینکه آبگوشت خاص جوامع شهری و روستایی است، گفت: همجواری ارمنستان با ایران موجب ترکیب شدن فرهنگ های غذایی این کشورها و به وجود آمدن یک سبک منحصر به فرد در آشپزی شده است.

همچنین انواع آش ایرانی از جمله آش ماست در ارمنستان رواج زیادی دارد. حلیم نیز از معروف ترین آش های ایرانی است که در ارمنستان غذای سنتی محسوب می شود و هر سال در اواخر تابستان در منطقه «موسالر» ارمنستان، حلیم نذری بین مردم توزیع می شود. یکی دیگر از غذاهای که هم در ایران و هم در ارمنستان طرفداران بسیار دارد دلمه است که سالی یک بار نیز جشنواره دلمه در یکی از مناطق ارمنستان برگزار می شود.

خورواتس (BBQ) که می تواند از گوشت حیواناتی مختلفی از قبیل گوسفند، گوساله، مرغ و غیره باشد. اغلب با سبزیجات و پیاز همراه است. گوجه فرنگی و بادمجان و فلفل نیز معمولاً قسمتی از غذای خورواتس می باشند. در ارمنستان کباب فقط به کباب کوبیده اطلاق می شود و کبابهای نوع دیگر به اسم خورواتس نامیده می شوند.

بورش یک سوپ گیاهی است. بصورت سنتی چغندر عنصر اصلی آن میباشد، که رنگ قرمز تندی به آن میدهد. معمولاً بصورت داغ و به همراهی خامه ترش تازه سرو میشود.

خاش (مثل کله پاچه، بدون کله) یک غذای سنتی است، که از منطقه شیراک نشأت گرفته. غذایی که در زمانهای قدیم بعنوان چیزی برای سیر شدن دهاتیهای فقیر بوده، اکنون بعنوان یک غذای منتخب ملاحظه می گردد و در جشن های زمستانی جای خاص خود را دارد.

دلمه (برگهای انگور، برگهای کلم، فلفل و بادمجان پر شده با گوشت) نیز موجود می باشد.

میوه ها و سبزیجات ارمنستان مخصوص میباشدند. هر کس حتماً باید آنها را امتحان کند و هرگز طعم زردآلو، هلو، انگور، انار و را فراموش نخواهد کرد. نان ارمنستان نیز بسیار خوش طعم میباشد. انواع متنوعی از نان وجود دارد، از لواش گرفته تا ماتناکاش (بربری).

استفاده از لبنیات را فراموش نکنید. در کنار لبنیات معمولی بعضی ها هستند که واقعا خوش طعم هستند مثلاً اکروشکا (سوپ سرد) با کفیر (چیزی مابین ماست و شیر) و خیار و شوید، محصولی سالم است و حساسی حالتان را جا می آورد. اسپاس (آش) سوپ گرم کفیر با حبوبات داخل آن.

فرهنگ کافه نشینی در ارمنستان حاکم است. بهترین مکان برای خوردن فنجان قهوه و تماشای مردم، کافه های کنار خیابانی میباشد. در شبهای تابستان هر نقطه ای در نزدیکی اپرا میتواند جایی برای نشستن باشد. یکی از کافه های زنجیره ای که انواع مختلف چایی و قهوه و دسرهای عالی ارائه میدهد، «جازوه» میباشد.

شاید یکی از مهمترین مشکلات سفر خارجه نوع غذاهای کشوری که به آن سفر می کنید باشد ولی خوشبختانه غذاهایی ارمنی با طبع ما بسیار آشنا است و غذاهایی مانند: کباب کوبیده، کباب برگ، دلمه و کوفته را می توان غذاهای مشترک نام برد. در غذا های ارمنی نیز برنج دیده می شود ولی نه به آن اندازه که ایرانیان به برنج علاقمندند در ایران پایتخت کشور ارمنستان نیز چندین رستوران ایرانی وجود دارد که غذاهای آن با ذبح اسلامی است از این رو مشکلی از بابت غذای ایرانی نخواهید داشت. در پخت و پز غذا در ارمنستان کمتر از ادویهجات مختلف استفاده می شود و معمولاً نمک و فلفل ادویه اصلی غذا است.

رسمی ترین غذای ارمنستان انواع کباب های مختلف است تنوع و کیفیت محصولات گوشتی (سوسیس و کالباس) باعث شده تا در مهمانی ها نیز از آن استفاده کنند. در ارمنستان علاوه بر انواع کباب های مختلف غذاهای دیگر همچون شاورما، فلافل، فوتوچنی، اسبکتنی، بیف استراناگوف، لحمازو و هاریسا نیز دیده می شود، نان های متنوعی نیز در ارمنستان وجود دارد از جمله: نان لواش، مادناکاش، هرازدان و باکت در ارمنستان همانند کشورهای دیگر غذاهای فست فود از جمله ای اف سی، کی اف سی و پیتزا هات نیز یافت می شود. ارمنستان راهی به آب های آزاد ندارد ولی غذاهای دریای در ارمنستان کم طرفدار نیست ماهی ایشخان یکی از خوش خوراکیترین ماهی های دریاچه سوان است که شباهت زیادی به ماهی قزل آلا دارد خرچنگ دریاچه سوان نیز طرفداران زیادی دارد.

شهر ایروان

شهر ایروان Yerevan

ایروان، پایتخت کشور ارمنستان و شهر محبوب ارمنیان جهان است که در جوار رود هرازدان و دامنه‌ی کوه آرارات واقع شده. ایروان صدها سال قبل بارها در نبرد ایران و عثمانی، به تاراج رفت و دوباره به ایران بازگشت، تا این‌که در ۱۸۲۸، به دنبال جنگ ایران و روس و براساس عهدنامه‌ی ترکمن‌چای، رسماً از تسلط ایران خارج شد.

امروز، ایروان به خاطر جاذبه‌های طبیعی زیبایش و تلاشی که در توسعه‌ی گردشگری آن صورت گرفته، شهری تماشایی در میان کشورهای همسایه است. سفر به ارمنستان، برای ایرانی‌ها نیازی به ویزا ندارد و مسیر کوتاه آن چه با هواپیما و چه با اتومبیل - مسافران زیادی را به این شهر می‌کشاند. پایتخت ارمنستان، آب و هوایی کوهستانی با رطوبت پایین و تابستان‌های گرم و زمستان‌های خیلی سرد دارد. بهترین زمان سفر، از اردیبهشت تا پایان تابستان است؛ مگر این‌که به هوای اسکی قصد سفر داشته باشید که از ابتدای زمستان تا اواخر فروردین امکانش وجود دارد.

اگر با هواپیما به این شهر سفر کنید، از طریق فرودگاه زوارتنوتس وارد ایروان خواهید شد. فرودگاه بین‌المللی زوارتنوتس حدوداً چهارده کیلومتر با مرکز شهر، یعنی میدان ایرا، فاصله دارد؛ برای رسیدن به شهر، هم تاکسی موجود است و هم اتوبوس. ولی از آن جایی که هزینه‌ی تاکسی خیلی گران نیست، بهترین گزینه برای رفت و آمد از فرودگاه و حتی داخل شهر برای مسیرهای طولانی، تاکسی‌ها هستند که مسافران را تا مقصد نهایی می‌رسانند. هزینه‌ی تاکسی از فرودگاه تا مرکز شهر معمولاً کم‌تر از ده هزار تومان خرج دارد. برای مسیرهای داخل شهر نیز، جاهای دیدنی خیلی از هم فاصله‌ای ندارند و آن قدری شهرتمیز و مرتب است که ترجیح می‌دهید بیشتر خیابان‌ها را پیاده طی کنید ولی اگر خیلی هم راه طولانی بود، مترو، اتوبوس و مینی‌بوس هم وجود دارد. مطمئناً برای تاکسی بیشتر از سه هزار درام پرداخت نخواهید کرد ولی متروی ایروان هم بسیار تمیز و مدرن است. برای انتخاب محل اقامت در ایروان، کار سختی نباید انجام داد. از ویلاهای بزرگ و هتل‌های خارج شهر گرفته تا هتل‌های قدیمی و کوچک با ساختمان‌های زیبا در مرکز شهر ایروان پیدا می‌شود. ایروان به معماری، بناهای زیبا و مجسمه‌هایش معروف است. اگر اهل گشت و گذار در شهر هستید، یکی از هتل‌های میدان ایرا که ساختمان مشهور ایرارا در جوار خودش دارد یا میدان هاراپراک که-

دوست‌داشتنی‌ترین جای ایروان برای توریست‌هاست، می‌توانند گزینه‌های خوبی باشند. هتل ماریوت در اطراف میدان هاراپراک یکی از بهترین هتل‌های ارمنستان است.

از میدان هاراپراک به راحتی می‌توان به هر جای شهر رفت. ساختمان‌های زیبای اطراف میدان، نورپردازی آن‌ها در شب، کافه‌ها و رستوران‌های روباز، هاراپراک را یکی از محبوب‌ترین جاهای ارمنستان برای گشت‌زدن شبانه ساخته. در طول روز نیز، گالری هنر ملی را با مجموعه‌ای از آثار هنرمندان بزرگ روس و ارمنی و همین‌طور موزه‌ی ملی تاریخ ارمنستان را در اطراف همین میدان نباید از دست داد؛ هر دوی این‌ها تا ساعت پنج عصر باز هستند. بازار سنتی شهر در نزدیکی میدان هاراپراک، بازاری بزرگ و دیدنی است که همه‌چیز در آن پیدا می‌شود. بازار پاتوق هنرمندان است و کنار پیاده‌روها می‌توان موزیک زنده و بساط نقاشی را هم دید. اگر هیچ چیزی از این بازار نخواستید بخرید، قهوه‌جوش سنتی ارمنی را نادیده نگیرید؛ قهوه‌جوش جازوه، ظرفی مسی با دسته‌ی چوبی است که لایه قهوه در آن جور دیگری درست می‌شود که تا این حد معروف شده. برای خرید اجناس خاص یا سرزدن به فروشگاه برندهای معروف باید به خیابان آبوویان بروید؛ خیابانی سنگ‌فرش که بیشتر برندهای معروف دنیا را می‌توانید این‌جا پیدا کنید.

از میدان ایرا، بیست دقیقه‌ای که به سمت شمال پیاده‌روی کنید، بنای هزار پله را خواهید دید. هزار پله، چشم‌انداز زیبایی مخصوصاً در شب به ایروان دارد و برای یادبود فاجعه‌ی کشتار ارمنی‌ها به دست امپراطوری عثمانی، ساخته شده. نام هر کدام از کشته شده‌ها روی این پله‌ها نوشته شده است. بیشتر بازدیدکنندگان از آسانسور و پله‌های برقی کنار بنا برای بالا رفتن استفاده می‌کنند و پیاده پایین برمی‌گردند. مجسمه‌ی طلایی گندم که سمبل کشاورزی ارمنستان است در بالای هزارپله قرار دارد.

یکی دیگر از بناهای یادبود پرتعداد در ایروان، مجسمه‌ی مادر در خیابان مسروپ مشوت است. مجسمه‌ی مادر بلندترین نقطه‌ی شهر به حساب می‌آید و در واقع بر روی ساختمان موزه‌ی مادر قرار گرفته است. بازدید از این بنا تا ساعت پنج و نیم عصر امکان‌پذیر و رایگان است. اطراف این مجسمه، منطقه‌ی عیان‌نشین ایروان با خانه‌های ویلایی و کوچه‌های خلوتش جلب توجه می‌کند. پارک-

جغرافیا

ایروان در دامنه کوه آرارات و بر کرانه رود هرازدان بنا شده است و جمعیت آن در سال ۱۹۸۹، ۱،۲۰۱،۵۳۹ نفر سرشماری شده است. این شهر در تقسیمات کشور ارمنستان تابع هیچ استانی نیست و در واقع در مرز چهار استان کوتایک در شمال، آرارات در جنوب، آرماویر در جنوب غربی و آراگاتسوتن در شمال غربی قرار دارد. ارتفاع این شهر از سطح دریا از بین ۹۰۰ متر تا ۱۳۰۰ متر می باشد.

شهر ایروان از مراکز مهم اصلی صنعتی، فرهنگی، و علمی منطقه قفقاز است. خطوط راه آهن گسترده ای از این شهر منشعب شده و شهر مرکز بازرگانی فرآورده های کشاورزی است. علاوه بر این، کارخانه های ایروان در زمینه فراوری فلزات، ماشین افزار، لوازم برقی، شیمیایی، بافندگی و غذایی فعالیت دارند.

آب و هوا

ایروان دارای آب و هوای معتدل کوهستانی می باشد. در تابستان ایروان دارای آب و هوایی بسیار خوب بوده و در مدت کوتاهی به حدود 30 درجه سانتیگراد هم می رسد.

ایروان به عنوان کشوری آفتابی شناخته شده است. زمستان در ایروان سرد و برفی است. آب و هوای پاییزی در این شهر طولانی است و به حیات رنگارنگ گیاهان شهرت دارد، در حالی که بهار کوتاه است.

سرسبز حقتاناک نیز در کنار مجسمه ی مادر قرار دارد و چرخ و فلک بزرگش می تواند برای بچه ها خوشایند باشد.

دیدنی های داخل شهر کم نیستند ولی دلیل نمی شود دریاچه ی زیبای سوان را در فاصله ی چهار کیلومتری شهر فراموش کنید. برای رفتن به سوان، هم می توانید اتوبوس سوار شوید و هم تاکسی بگیرید. در مسیر دریاچه، پارک آبی ایروان که یکی از زیباترین پارک های آبی با وسایل بازی جدید و هیجان انگیز است، وجود دارد و اگر فصل تابستان باشد، از ده صبح تا هفت شب کار می کند و مخصوصاً به کوچک ترها خیلی خوش می گذرد. اطراف دریاچه سوان، ویلاهای خوبی برای اجاره می توان پیدا کرد. اگر هوا مناسب باشد، امکان شنا، قایق سواری، جت اسکی و بازی های آبی دیگر هم وجود دارد.

ارمنی ها از نظر ذائقه و طعم غذاهایشان شباهت زیادی به ایرانی ها و ترک ها دارند. غذای محبوب ارمنستان، چالاقاش یک جور کباب دنده است که بهترین هایش را در مرکز شهر اطراف میدان اپرا و هاراپراک می توان پیدا کرد. کسانی که قبلاً به ایروان سفر کرده اند، معتقدند اگر کافه ها و رستوران ها را از ایروان بگیرند، شهر نسبتاً خالی می شود. قیمت مناسب و منوهای مختلف و نوشیدنی های متنوع باعث شده ارمنستان یکی از مقاصد اصلی خوش خوراک ها باشد. مشابه لاهمجونی را که در رستوران مافیای ایروان می خورید، تنها شاید بتوان در یکی از آشپزخانه های دربار عثمانی پیدا کرد. فضای زیبای رستوران جاز با موزیک زنده، خیلی کم تر از آن چیزی خرج دارد که ممکن است در هر شهر دیگری ببینید. رابطه ی خوب ارمنی ها با مسافران ایرانی، مهمان نوازی و طبیعت زیبای ارمنستان تا به حال کسی را ناراضی روانه ی خانه نکرده؛ مگر این که مسافری کلاً مقصدش را اشتباهی انتخاب کرده باشد.

تاریخچه

از ۴۰۰۰ سال پیش از میلاد مسیح، انسانها در محدوده ایروان زندگی می کرده اند. استحکامات عصر برنز شامل شنگاویت، کارمیریلور، کارمیربرد و بردادزور در این منطقه یافت شده اند. کاوش های باستان شناسی قلعه اورارتویی به نام اربونی را که در ۷۸۲ پیش از میلاد و بنا به امر شاه آرگیشیتیس اول بنا شده بود را نمایان ساخت که در محل ایروان فعلی و برای محافظت از حملات قفقازیان شمالی قرار داشت. کانال های آبیاری و مخزن آب اورارتویی نیز در این محل کشف شده است. قلعه تیش ایبانی (کارامیریلور) به دست سیت ها در ۵۸۵ پیش از میلاد تخریب شد. بین سده های ۶ و ۴ پیش از میلاد، ایروان یکی از مراکز مهم قلمرو ساتراپ ارمنی در امپراتوری هخامنشی بود. دوره زمانی بین سده های ۴ و ۳ پیش از میلاد نیز به عصر سیاه ایروان معروف است چرا که دانش تاریخی درباره آنچه در این دوره بر ایروان گذشت در دسترس نیست. نخستین کلیسا در ایروان، کلیسای سنت پیتر و پاول در سده پنجم ساخته شد که در ۱۹۳۱ فروریخت.

در دوران عظمت اعراب، ایروان در ۶۵۸ به دست آنها افتاد. از آن زمان به مرکزی استراتژیک به عنوان گذرگاه کاروان های بازرگانی اروپا و هند مبدل شد. از سده هفتم به بعد نام ایروان به این شهر اطلاق شد و بین سده های ۹ و ۱۱ و بیش از حمله سلجوقیان، ایروان بخش امنی در پادشاهی باگراتونی بود.

ایروان در ۱۳۸۷ به چنگ تیمور درآمد و به تاراج رفت. شهر به عنوان مرکز اجرایی ایخانیه درآمد، و به لحاظ اهمیت راهبردی خود در طی قرن ها، بارها میان عثمانی ها و ایرانیان رد و بدل شد. در اوج جنگ های میان ایران و عثمانی در ۱۵۱۳ تا ۱۷۳۷، شهر ۱۴ بار دست به دست شد. در دوران شاه عباس اول و در ۱۶۰۴، ده ها هزار ارمنی به ایران کوچانده شدند. نخستین نتایج این کوچ ها این بود که درصد مسلمین ساکن در این شهر به ۸۰ درصد رسید در حالیکه جمعیت ارمنیان محلی باقی مانده در سرزمین به ۲۰ درصد هم نمی رسید.

شاردن، جهانگرد فرانسوی، از ایروان بازدید کرد و در کتابش، شرحی از این شهر را ذکر کرده است. در ۷ ژوئن ۱۶۷۹ یک زمین لرزه سهمناک شهر را به خاک نشاند. در طی جنگ ایران و روس، و در تاریخ ۱۱ اکتبر ۱۸۲۷ شهر ایروان به دست ارتش روس (تحت ریاست ایوان پاسکویچ) افتاد و در ۱۸۲۸ و بر اساس عهدنامه ترکمنچای رسماً از تسلط ایرانیان خارج شد.

حاج سیاح در سفرنامه خود می نویسد: «شهری است در نهایت پاکیزگی. روی بازارها نبوشیده. میدان بسیار وسیع. باغچه های متعدد به اطراف میدان که برای تفرج مردم ساخته اند... روانه قلعه شدم خندق و باره بسیار محکم. داخل شده نزدیکی مسجدی بسیار خوبی بود.

■ بازگشت به فهرست مطالب

وسایل نقلیه

- با اتوبوس

معمولاً اتوبوس‌ها بسیار ارزان و به مدل شوروی سابق هستند و بیشتر بین روستاها و حومه‌ی شهر در حال تردد هستند. ایستگاه اصلی اتوبوس، کیلیکیا آوتوکیان است. این ایستگاه در خیابان آدمیرال ایساکو ۶ قرار گرفته است.

- با ماشین و موتور سیکلت

در ایروان، آژانس‌های زیادی هستند که ماشین کرایه می‌دهند. اگر بخواهید ماشینی را برای سه روز کرایه کنید، هزینه آن حدود ۱۶۸,۰۰۰ تومان خواهد شد. البته بسته به نوع ماشین، این قیمت متغیر خواهد بود. اگر بخواهید می‌توانید راننده‌ای نیز کرایه کنید.

- با مارشروتکا

ایروان قطب اصلی کشور است و مارشروتکا (مینی ون)ها، از تمام نقاط اطراف شهر، در حال تردد هستند و حتی در ایستگاه مینی‌بوس و حاشیه‌ی خیابان‌ها هم می‌توانید این وسایل نقلیه را ببینید. معمولاً مارشروتکا، وسیله‌ای بسیار سریع برای حمل و نقل و بسیار کارآمد در تمام نقاط ارمنستان است و هزینه‌ی آن هم از اتوبوس کمتر است. قبل از سوار شدن به این وسایل، از راننده‌ها و یا راهنماها کمک بخواهید و مسیر خود را به آن‌ها بگویید، آن‌ها هم شما را به وسیله‌ی نقلیه درست سوار کرده و شما را در صندلی جلو می‌نشانند. همیشه سی دقیقه قبل از حرکت، در محل سوار شدن حاضر شوید تا بتوانید جای خوبی گیر بیاورید. معمولاً مارشروتکاها سر موقع حرکت می‌کنند، حتی گاهی ممکن است زودتر از موعد مقرر نیز حرکت کنند.

جشنواره‌ها و رویدادها

- روز استقلال

بیست و یکم سپتامبر روزی است که ارمنستان استقلال یافت. در این روز رژه‌های نظامی گوناگونی در سطح شهر برگزار می‌شود. تمام خیابان‌ها تزیین می‌شوند و حضور مردم بسیار پر تعداد و پر شور است. امکان این‌که در این تاریخ کنسرت‌های زیاد و مختلفی برگزار شود خیلی بالاست. همه‌ی آن‌ها هم از کیفیت قابل قبولی برخوردارند.

- جشنواره‌ی موسالر

این جشن در دهکده‌ی کوچکی به اسم موسالر که در ده کیلومتری ایروان واقع شده، برگزار می‌شود. این جشنواره هم همراه با جشن روز استقلال در بیست و یک سپتامبر شروع می‌شود و البته تا روز بعد هم طول می‌کشد. مناسبت برگزاری آن هم پاس داشتن شجاعت روستاییانی است که در سال ۱۹۱۵ در مقابل ترک‌ها مقاومت کردند.

- جشنواره فیلم زرد آلودی طلایی

چیزی که این جشنواره را برای سینمادوستان جذاب کرده، برخورد بین فرهنگ‌ها و نمایش فیلم‌هایی گوناگون از فرهنگ‌های مختلف است. تنوع فیلم‌های به نمایش درآمده در این جشنواره خیلی بالاست و معمولاً آثار تجاری در آن نمایش داده نمی‌شوند. بلکه فیلم‌های جمع و جور و مستقل از سینمای بدنه، مجال بیشتری برای حضور در این جشنواره دارند.

تور ارمنستان تخصص ماست!

آژانس مسافرتی سفری دیگر

021 - 88 85 10 80

این فست فود، یکی از مشهورترین شاورماها را ارائه می‌دهد. قسمت خوراوات نیز در کنار آن قرار گرفته است.

سیتی دینر

این رستوران، به سبک رستوران‌های دهه‌ی ۱۹۵۰ آمریکا ساخته شده است. منوی آن عمدتاً شامل استیک‌های پنبیری و همبرگر است. افرادی که در این رستوران کار می‌کنند، به زبان انگلیسی صحبت می‌کنند.

پیتزاشاه

قلیان‌های خاورمیانه‌ای این رستوران، باعث شده است که این رستوران، بیشتر محیطی دمشقی داشته باشد تا ارمنی. بیشتر مشتری‌های این رستوران، تجار عرب هستند و غذاهایی که سرو می‌کنند شامل سالاد، کباب و پیتزا است.

رستوران دولما

این رستوران دارای محیطی گرم است و لیست بلندبالایی از انواع نوشیدنی‌ها و بعضی غذاهای محلی دارد. به شما توصیه می‌کنیم تاس کباب گوشت بره و جوجه‌ای که در سس گردو خوابانیده شده را امتحان کنید.

رستوران فرانسه

دوست‌داران غذای فرانسوی، می‌توانند سری به این رستوران بزنند و غذاهای تهیه شده از جوجه و گوشت گوساله‌ی بسیار عالی و پیش‌غذاهایش را امتحان کنند. منو بر روی یک تخته‌ی گچی نوشته شده است و خود رستوران نیز دارای دکور سفید و سیاه است که به سبک رستوران‌های فرانسوی طراحی شده است.

امروزه با به وجود آمدن دوازده رستوران ژاپنی، روسی، گرجی، ایتالیایی، لبنانی و یونانی، کیفیت غذاها و رستوران‌ها بالاتر رفته است. رستوران‌های بسیار زیادی هستند که خوراوات را با گوشت بره و یا گوساله سرو می‌کنند و در تمام نقاط شهر، مغازه‌های خیابانی زیادی هستند که کباب با نان لواش تازه می‌فروشند.

رستوران گُستو

در این مکان می‌توانید انواع پیتزا و پاستا را بخورید، این رستوران، تازه ساخت و بسیار تمیز است و دارای قسمت مجردها، خانوادگی و زوج‌های جوان است. قسمتی از آن هم مشرف به خیابان است.

رستوران سامورائی

این رستوران به سبک شرق دور ساخته شده. قیمت سوشی‌های آن از ۳۰۰۰ تومان شروع می‌شود و البته قیمت غذاهای کامل با مخلفات به ۴۵،۰۰۰ تومان هم می‌رسد.

رستوران لاگونید بیسترو

در این رستوران می‌توانید بهترین غذاهای سوریه‌ای-ارمنی را امتحان کنید. با اینکه دکور این رستوران بسیار ساده است، اما کیفیت غذاها بسیار بالا است و از مواد غذایی تازه استفاده می‌کنند.

رستوران کارما

این رستوران، رستورانی است که غذاهای شمال هند را سرو می‌کند. جوجه‌های تنوری بسیار خوشمزه‌ای داشته و غذاهای مخصوص گیاه‌خواران هم در آن پیدا می‌شود. دکور این رستوران بسیار زیبا است. در این رستوران می‌توانید غذاهای کشورهای دیگر مانند چین، ژاپن و تایلند را هم امتحان کنید.

خرید

بازارهای ایروان ارمنستان بسیار متعدد است و امکانات خرید متنوعی در ایروان فراهم است؛ از دستفروشان خیابانی که فریاد زنان، از دمپایی های چینی و آباژورهای ایرانی گرفته تا جواهرات دست ساز و سرامیک های تزئینی می فروشند، تا فروشگاه های لوکس صنایع دستی و البسه. هر فروشنده ای یک قیمت نهایی دارد که از آن پایین تر نمی آید، پس آزادانه چانه بزنید و ببینید که چه قیمتی واقعی تر است. گمرک ارمنستان درباره صدور عتیقه جات و آنچه گنجینه ملی اطلاق می شود بسیار حساس است، پس اگر مایل به خرید فرش یا اثری هنری هستید، مطمئن شوید فروشنده اوراق لازم جهت صدور آن را فراهم می کند.

- بازار خرید ورنیساج

معمولاً شما در این بازار آخر هفته ای می توانید انواع قطعات خودرو و تجهیزات لوله کشی را پیدا کنید. اما اگر به دنبال مدال های قدیمی و ارزشمند دوره ی کمونیست ها هستید و یا می خواهید شطرنج قدیمی یا جعبه ی جواهر دست ساز بخرید، این بازار انتخاب بسیار خوبی است.

- بازار هنری ورنیساج

نزدیک مجسمه ی مارتیروس ساریا و در امتداد میدان آپرا، بازار هنری ورنیساج قرار گرفته است که کارهای نقاشی بسیار زیبایی دارد. در این بازار می توانید جواهرات و شاهکارهای هنری بسیار زیبایی را با قیمت های متصفانه و توافقی بخرید. اثرهای هنری معمولاً یا توسط واسطه ها فروخته می شود و یا خود نقاش ها اثرهای خود را می فروشند.

- بازار شوکا (میوه و شیرینی جات)

بازار شوکا جایی مناسب برای تهیه سبزیجات، میوه جات، شیرینی جات و آجیل است. شیرینی های ارمنی بسیار خوشمزه و بسیار شبیه انواع باقلوا هستند.

- سالت ساک

در این مغازه می توانید سوغاتی های بی نظیر، صنایع دستی بسیار زیبا، نقشه ی شهر و کتاب بخرید. جواهرات، کارهای سفال، صنایع دستی، عروسک و انواع تی شرت نیز در این مغازه به فروش می رسد.

- گنجینه ارمنستان

صنایع دستی و کارهای هنری هنرمند محلی، نینا هووانیان در این مغازه به فروش می رسد. در کنار آن، انواع جواهرات بی نظیر، صنایع دستی، کوبیدن و لباس نیز به فروش می رسد. در این مغازه، اتاق چای نیز وجود دارد که می توانید خستگی خرید خود را در آنجا از تن به در کنید.

- خانه اپرا

خانه اپرا، نقطه تحول قسمت شمالی شهر است که به وسیله پارکها، کافی شاپ ها و مراکز خرید محصور شده. این ساختمان دارای دو تالار بزرگ است: یکی تالار کنسرت آرام خاچاتوریان و دیگری تالار باله و اپرای ملی. این ساختمان در سال ۲۰۰۳ یک بازسازی کلی شد.

- مانتاداران

مانتاداران، در حقیقت کتابخانه‌ی باستانی ارمنستان محسوب می شود که کتاب های خطی زیادی دارد و در بزرگترین خیابان ارمنستان قرار دارد. در این کتابخانه حدود ۱۷,۰۰۰ کتاب دست نوشته ارمنی و ۱۰۰,۰۰۰ سند قرون وسطائی و مدرن وجود دارد. این کتابخانه در قرن پنجم توسط مشتوت در واگارشاپات (اشمیدازین) ساخته شد.

در اوایل قرن ۱۹، بعد از جنگ، تنها ۱۸۰۰ عدد کتاب دست نوشته در اشمیاتزین باقی ماند و بقیه‌ی آن ها سوزانده و پاره شدند. بعد از کشتار دسته جمعی ارمنه در جنگ جهانی اول، بسیاری از کتاب ها گم شدند و تصمیم به جمع آوری مجدد کتاب ها گرفته شد. بالاخره در سال ۱۹۵۹، با تحقیق و بررسی های فراوان، توانستند کتابخانه فعلی را تأسیس و سعی بر این شد که از کتاب های خطی و باستانی مراقبت بیشتری به عمل بیاید.

در یکی از ستون های این کتابخانه، مجسمه ای از مشتوت قرار دارد که با نظم و انضباط، در حال یاد دادن الفبای خود است و مجسمه‌ی شش محقق و نویسنده‌ی بزرگ دیگر نیز، در کنار در قرار گرفته است. مجموعه نمایشگاهی بیرونی، شامل کتیبه ها و سنگ قبرهای حکاکی شده بر روی سنگ هایی است که خاچکار آن ها را از مناطق باستانی اطراف ایروان، جمع آوری کرده است. داخل نیز مجموعه ای از کارهای علمی و فیلسوفانه‌ی یونانی ها، رومی ها، کتاب های دست نوشته‌ی ایرانیان و اعراب و ... است.

- موزه مارتیروس ساریان

این موزه، گالری و تعدادی از آثار به جا مانده از هنرمند بزرگ ارمنستان مارتیروس ساریان را نگه داری می کند. گفته می شود تعدادی از آثار نقاشی او در موزه های پاریس و مسکو نگه داری می شود. بازدید خود را از طبقه بالا شروع کنید که کارهای حزن انگیز و متأخر او در آن جا قرار دارد.

- موزه هنرهای مردمی ملی ارمنستان

این موزه، صنایع دستی مردم ارمنستان را به نمایش می گذارد و نشان دهنده‌ی تأثیرات نامتعارف شرق بر فرهنگ ارمنستان است. در این موزه، آثار بسیار زیبایی از حکاکی بر روی چوب نیز قابل مشاهده است.

- موزه هنری های روسی

این موزه، حدود ۲۰۰ اثر از کارهای هنرمندان روسی قرون ۱۹ و ۲۰ را به نمایش گذاشته که به وسیله پروفسور آرام آبراهامیان به این موزه اهدا شده است.

- میدان جمهوری هانراپوتیان هر اپاراک

میدان جمهوری یا میدان لنین سابق، توسط بهترین ساختمان های شهر، مانند هتل ماریوت، گالری هنر ملی و موزه تاریخ طبیعی دولتی ارمنستان احاطه شده است. در موزه تاریخ ارمنستان، معماری دوره استالین با معماری ارمنی مخلوط شده. در مرکز میدان، که برخلاف میدان های معمولی بیشتر بیضی است تا گرد، از سنگ مرمر درجه یک و براق استفاده شده. بازسازی و تعمیرات انجام شده روی میدان جمهوری، این میدان را تبدیل به قطب گردشگری در بعد از ظهرهای گرم و شب ها کرده.

- موزه دولتی تاریخ ارمنستان

در این موزه، سنگ های زمان غارنشینان در دره‌ی هزاردان تا ستاره شناسی و متالورژی مربوط به ۳۰۰۰ سال قبل از مسامور، امپراتوری اورارتو و اتحاد قبایل هایک به ملتی واحد در قرن ۶ قبل از میلاد، به نمایش گذاشته شده. این موزه در هانراپوتیان هر اپاراک قرار گرفته.

- موزه سرگئی پاراجانف

این موزه، شبیه موزه، خانه ای است که متعلق به فیلم ساز و کارگردان پیشرو سبک هنری است. پاراجانف، در سال ۱۹۲۴ در شهر تفلیس گرجستان به دنیا آمد. به دلیل اتهام فساد، در دهه های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ به زندان افتاد. این موزه در خیابان دزوراکتیوگ قرار گرفته است.

- کلیسای جامع سورپ گریگور لوساوریک

این کلیسا، اولین کلیسای مدرن ارمنستان است که به مناسبت جشن گرفتن هزار و هفتصدمین سال مسیحیت در ارمنستان ساخته و در سال ۲۰۰۱ هم وقف شد. در پایین پله های آن، مجسمه ای از زوروار آندرانیک قرار گرفته که فرماندهی ارتشی بود که در ماه می ۱۹۱۸ توانست ارتش ترکیه را شکست دهد.

- موزه خاورمیانه

این موزه در خیابان آرام قرار گرفته و طبعاً به اشیا و آثار مربوط به منطقه‌ی خاورمیانه می‌پردازد.

- کلیسای سورپ سارجیس

این کلیسا نزدیک موزه‌ی کنده‌کاری روی چوب، قرار گرفته است. کلیسای سورپ سارجیس در سال ۱۸۵۳ ساخته شده است و مراسم مذهبی روزهای یکشنبه و گروه کرآن بسیار دیدنی است.

- مادر ارمنستان

این مجسمه بزرگ ۲۳ متری، در خیابان مسروپ مشتوت، در میدانی که به سبک معماری شوروی سابق ساخته شده، قرار گرفته است. این مجسمه دارای ستون‌هایی است که با لامپ و فواره‌های زیادی تزئین شده. پارک حقتاناک در نزدیکی مجسمه قرار دارد. این پارک بسیار سرسبز است و دارای چرخ و فلک مخصوص کودکان و کافه‌ها و رستوران‌های کوچک است.

- موزه و یادبود کشتار ارمنه

موزه کشتار ارمنه، به خوبی بیانگر درد و رنج مردم ارمنستان در کشتار سالهای ۱۹۱۵ تا ۱۹۲۲ در زمان امپراطوری عثمانی است. این موزه در زیرزمینی که دارای عمارت بزرگی از سنگ خاکستری است، قرار گرفته. تصاویر بسیار بزرگ آنجا (که بیشترشان دارای توضیحاتی به زبان انگلیسی هستند) به خوبی بیانگر عمق فاجعه‌ی کشتار دسته‌جمعی ارمنه در آن زمان هستند. برای نشان دادن چهره‌ی دیومنشاهی دولت عثمانی احتیاج به توضیح اضافی نیست، عکس‌ها خود توصیف کننده‌ی چهره‌ی عثمانی‌ها در اواخر سال ۱۹۱۴ و اوایل ۱۹۱۵ هستند. دستگیری و کشتار رهبران و روشنفکران جامعه در ۲۴ آوریل ۱۹۱۵، سرآغاز کابوس شبانه‌ی آن تابستان بود. در سراسر آناتولیا مردان بازداشت شده و از شهرهای خود به نزدیک‌ترین خط مرزی برده شده و به رگبار بسته شدند. زنان و کودکان نیز از شهرهای خود اخراج و به صحرای سوریه برده شدند. آخرین عکس این موزه مربوط به تصویری از پرورشگاهی در صحرای سوریه است. بازدید از این موزه رایگان است.

- قلعه و موزه اربونی

کاوش‌ها در این قلعه از سال ۱۹۵۹ آغاز شد. این قلعه خیلی اتفاقی کشف شد، یکی از کشاورزان، به طور اتفاقی لوحی سنگی را در این منطقه پیدا کرد. باستان‌شناسان در این منطقه توانسته‌اند لوح‌های خط میخی بسیار زیادی را پیدا کنند که مربوط به زمان آرگیشتی اول، پادشاه اورارتو بوده است. تاریخ ساخت این قلعه به ۷۸۲ قبل از میلاد نسبت داده شده.

موزه‌ی اربونی نیز در پایین تپه قرار گرفته است و شامل لوحه‌های خط میخی و جواهرات پیدا شده در ساختمان‌سازی‌های روس‌ها در دهه‌های ۱۹۶۰ است. این موزه در خیابان اربونی ۳۸ قرار گرفته است، تلفن آنجا ۳۸-۴۵۸۲۰۷ و بلیت موزه نیز حدوداً ۳۰۰۰ تومان است. در صورت نیاز به راهنما، هزینه‌ی آن حدود ۱۰,۰۰۰ تومان خواهد شد.

- گالری هنر ملی

این گالری، کارهای هنرمندان بزرگ اروپایی را در خود جای داده است و در جنگ جهانی دوم به راه افتاده است. آثار هنرمندانی مانند دوناٹلو، تینتورتو، کوربت، تئودور روس، رودن و جان ون دایک را داراست. تعدادی از نقاشان روسی، ارمنی و مجسمه‌سازان و هنرمندان گرافیک مانند مارتیروس ساریان، یروان کوچارو سرداک آراکلیان، آثار خود را در این نمایشگاه به معرض بازدید گذاشته‌اند.

در مورد سفر به ارمنستان سوال دارید؟
همین حالا با ما تماس بگیرید.

آژانس مسافرتی سفری دیگر
88 85 10 80

دیدنی های اطراف ایروان

خیلی از جذابیت های توریستی ارمنستان، در نزدیکی و البته خارج از شهر ایروان قرار گرفته. به همین دلیل، در نصف روز هم می توانید مناطق بسیار زیادی را ببینید. اگر بخواهید، می توانید یک تاکسی کرایه کرده و بسیاری از مناطق را از داخل ماشین ببینید. اگر هم به پیاده روی علاقه داشته باشید، می توانید در یکی از تورها اسم نوشته و هم در هزینه و هم در وقت خود صرفه جویی کنید.

- معبد گارنی

این معبد، به خدای طلای رومی ها نسبت داده شده و به وسیله ی یکی از پادشاهان ارمنی به نام ترداد اول در قرن یک میلادی ساخته شده. هنگامی که مسیحیت وارد ارمنستان شد، از این معبد به عنوان خانه ی تابستانی خانواده ی سلطنتی استفاده می شد.

- حمام رومان

محل استقرار شاه بوده و امروزه به وسیله ساختمانی مدرن پوشیده شده است. در قرن هفتم میلادی، کلیسایی نیز کنار آن ساخته شد. حمام رومان را از پانزده نوع سنگ طبیعی رنگارنگ ساخته اند. در خرابه های نزدیک معبد، ویشاپ که تصویری است حجاری شده از یک اژدها، بر روی یک سنگ قرار گرفته. این سنگ، علامتی برای وجود آب در محل بوده. بعضی از نوشته های میان سنگ، نوشته هایی از شاه آرگیشتی در قرن هشت قبل از میلاد بوده. معنی آن چه نوشته این است: «آرگیشتی، پسر منوآ، انسان ها و احشام را از گارنی به ایرونی آورد تا بتواند جامعه ی جدیدی را بسازد.»

- صومعه ی گقارد

این صومعه، بعد از اینکه پهلوی حضرت مسیح به وسیله ی نیزه، هنگام به صلیب کشیدن او، سوراخ شد، به این نام نامیده شد. صومعه ی گقارد در گوشه ی دره ای بسیار زیبا و چشم نواز قرار گرفته است. نیزه ی متعلق به آن دوره نیز در این مکان نگه داری می شده اما حالا در خزانه ی مقدس در اشمیتارین نگه داری می شود. افسانه ها، این صومعه را مربوط به قرن چهارم می دانند. این صومعه، قبلاً آیریونک نام داشته که به معنای صومعه ای است که در غار بوده است. در سال ۹۲۳ میلادی، این صومعه در تهاجم اعراب به آتش کشیده شد. هنگامی که به صومعه رسیدید، بالای تپه، می توانید خانه هایی را که به دست راهبان ساخته شده ببینید. به درختانی که نزدیک صومعه قرار دارند، تکه هایی از پارچه بسته شده. این کار توسط مردم یا بهتر است بگوییم توسط کسانی که دعا و تقاضایی دارند بسته می شود و با این کار می خواهند دعا یا خواسته ی آن ها قبول شود.

کنار دیوارهای صومعه، دو کلیسای اصلی آن قرار دارند که مربوط به قرن سیزدهم هستند. بیرون، بالای در جنوبی، یک علامت خانوادگی وجود دارد که مربوط به خانواده ی پرنس زاکاریان است که این بنا را ساخته. موضوع این سَمبل، شبیه سَمبل های خاورمیانه ای است و علامت شیر پادشاهی نیز در آن به چشم می خورد. سمت راست دهلیز، دو ورودی به سمت کلیساهای کوچک وجود دارد که از سنگ ساخته شده اند. ورودی ای که سمت چپ قرار دارد، مربوط به سال ۱۲۴۰ میلادی است و در آن حوضی وجود دارد که می گویند آب آن مقدس است و خوش بین و پاشیدن مقداری از آن روی پوست، باعث شادابی و جوان ماندن آن می شود.

- شهر سوان

شهر کوچک سوان ۶ کیلومتری صومعه ی سوان قرار گرفته است. از ساحل غربی دریاچه، می توانید از طریق راهی خاکی به شهر برسید. اصلی ترین خط ساحلی در امتداد ضلع جنوبی شبه جزیره سواناوانک قرار دارد. این ساحل، خیلی زود تبدیل به اصلی ترین ساحل در تابستان های گرم شد و ورزش های ساحلی مثل والیبال ساحلی، اسکی روی آب و قایق های پدالی، خیلی زود در آنجا رونق گرفت.

- کلیسای جامع وارتوتوتس

این کلیسا، حدود ۱۴۰۰ سال قبل ساخته شده. ماکتی از این کلیسا در موزه ی تاریخ ارمنستان در ایروان قرار دارد. در سال ۹۳۰ میلادی، زلزله باعث تخریب این بنا شد. ستون های باقی مانده، نشان از تأثیر فرهنگ یونان و روم دارد و این تأثیر در بیشتر ویرانه های کلیساها، حتی در زمان شوروی سابق، به چشم می خورد. استخری که در وسط ساختمان قرار دارد، برای غسل تعمید ساخته شده.

- کوه آراگاتس

این کوه، در بیشتر مواقع سال، دارای قله هایی پوشیده از برف است. اگر قصد کوهنوردی را دارید، بهترین موقع، تابستان است. در تمام فصول، ابرها در چاله ها و حفره هایی به عمق ۱۰ متر گرد هم جمع می شوند. بنابراین حواس خود را جمع کنید و همیشه ساعات اولیه ی صبح را برای صعود به بالای کوه انتخاب کنید. آژانس های زیادی هستند که تورهایی را به سمت کوه آراگاتس ترتیب می دهند. تورهای دوروزه، شامل راهنما، حمل و نقل و تجهیزات چادرزنی و ... هستند.

- مناطق بکرو حفاظت شده ی خسرو

این منطقه دارای تپه های ناهموار و سرایشی های پوشیده از درخت است که در بالای دره های آرات، ووتانکوک و رودخانه های خسرو قرار گرفته است. منطقه به چهار قسمت تقسیم شده است. قسمت اصلی و معروف آن، گذرگاه تنگ بین گارنی و گرارد است که پیاده هم می توان از آنجا عبور کرد. برای دیدن سایر مناطق، به ماشین شاسی بلند احتیاج دارید. آژانس های زیادی در ایروان وجود دارند که تورهایی با قیمت های مناسب در اختیار شما قرار می دهند.

- دریاچه سوان

این دریاچه در ارتفاع ۱۹۰۰ متری از سطح دریا قرار گرفته است و مساحت آن در حدود ۹۴۰ کیلومتر و پهنای آن ۸۰ کیلومتر در ۳۰ کیلومتر است همچنین بزرگترین دریاچه ی قفقاز و از بزرگترین دریاچه های کوهستانی آب شیرین در جهان است. نام سوان از ریشه اورارتویی سیونا به معنی سرزمین دریاچه ها گرفته شده. حدود ۳۶ جویبار به این دریاچه می ریزند و تنها رودخانه ای که از سوان سرچشمه می گیرد، رود هرازان است.

دریاچه ی سوان در استان گغارکونیک قرار دارد و تا ایروان حدود ۶۰ کیلومتر فاصله دارد. برای فرار از گرمای طاقت فرسای ایروان، سواحل این دریاچه مناسب ترین جاست. به دلیل وجود آب تازه و سالم، این دریاچه دارای تنوع زیست محیطی زیادی است و انواع ماهی مثل نوعی قزل آلا، یا آن طور که محلی ها می گویند ایشخان، در این دریاچه وجود دارد.

پارک ملی سوان، از برکت وجود دریاچه ی سوان به وجود آمده است و طرفداران حفظ منابع ملی، در حال تلاش هستند تا دولت را متقاعد کنند که برنامه هایی برای بالا بردن سطح آب دریاچه انجام شود. از سال ۲۰۰۲ به بعد، سطح آب حدود دو متر بالاتر آمده است و این مسأله، سبب ایجاد آب های سالم تر و پاک تر و ماهی های بیشتر شده است.

معمولاً توریست های زیادی به این دریاچه سر می زنند. اما به جز ۱۰ هفته ی تابستان که جزو گرم ترین روزهای سال است، این دریاچه خلوت است. به جز کلیسایی که مربوط به قرون وسطی است و اطراف دریاچه قرار دارد، تقریباً سایر قسمت های رودخانه، مورد بازدید قرار نمی گیرد. در این دریاچه، جزیره ای هم بوده به نام جزیره راهبان که توسط راهبه ها سه کلیسا در آن ساخته شده. با گذشت زمان و پایین رفتن سطح آب، جزیره به ساحل متصل شده و شبه جزیره را ساخته است.

شماره های قبلی کتاب های الکترونیکی راهنمای سفری دیگر را دریافت کرده اید؟

دانلود رایگان دن

safaridigar.com/download

تماس با آژانس سفری دیگر

تلفن تماس:

021 - 88 85 10 80

پست الکترونیک:

info@safaridigar.com

وب سایت:

www.safaridigar.com

آدرس:

تهران، خیابان میرزای شیرازی، بالاتراز کریمخان، بین کوچه 4 و 6، پلاک 76، طبقه دوم